MAATALOUS

Nyt on oikea aika investoida, rakentaa uutta ja korjata vanhaa.

TOIMINNANJOHTAJA JOUNI JYRINKI, MTK-KESKI-POHJANMAA

MAATALOUDESTA LYHYESTI

Hevosala työllistää Suomessa 15 000

Suomen 16 000 hevostallia työllistävät suoraan joko koko- tai osa-aikaisesti yli 15 000 ihmistä.

Luku sisältää esimerkiksi talliyrittäjiä, hevosenhoitajia, ratsastuksenopettajia, valmentajia sekä ratsastusterapeutteja.

Alan kautta työllistyy lisäksi muun muassa eläinlääkäreitä, kengittäjiä, hevoshierojia, valjasseppiä ja varustekauppiaita.

Osa viljelijöistä saa lisätuloja hevosten rehuja viljelemällä. Alalle syntyy vuosittain yli 100 uutta yritystä.

Lantakuoriaiset vähentävät metaania

Helsingin yliopiston tutkijat ovat huomanneet, että karjan lantaläjissä elävät kuoriaiset voivat vähentää metaanipäästöjä.

”Metaania muodostuu lähinnä hapettomissa oloissa. Kuoriaiset kaivavat ravintoonsa käytäviä, jotka ilmastoivat läjiä”, kertoo tutkimushankkeessa maisterintutkielmansa tehnyt **Atte Penttilä.**

”Merkittävää on juuri se, missä muodossa hiili vapautuu. Jos kasveihin hiilidioksidina sitoutunut hiili vapautuu lehmästä hiilidioksidina, ei sillä liene suurta merkitystä. Jos kierroksen aikana hiilidioksidi muuntuu metaaniksi, on lehmällä suurempi merkitys ilmaston lämpenemiseen”, selventää tutkimusryhmän johtaja **Tomas Roslin.**

Huolestuttavaa on, että monien lantakuoriaskantojen määrä on vähentynyt jyrkästi.

Etelä-Savoon uusi biojalostamo

Etelä-Savon Energia Oy ja 14 muuta mikkeliläistä, lähinnä viljelijöitä, ovat perustaneet Bio Hauki Oy:n. Tarkoitus on rakentaa biojalostamo Haukivuorelle.

Yhtiö hakee ympäristölupaa syksyn aikana. Tavoitteena on aloittaa jalostamon rakentaminen ensi vuonna.

Biojalostamo valmistaa biojakeista biokaasua ja luomulannoitteita lähinnä karjanlannasta.

Nuorten maatilavierailut loppuivat

Etelä-Savossa yläkoululaisille, opettajille ja opinto-ohjaajille maatila- ja maaseutuyritysvierailuja järjestänyt hanke päättyi elokuun lopussa.

Hankkeen vetäjät kuitenkin toivovat, että toimintaa voitaisiin jatkaa.

Heidän mukaansa Emma – maalla ruoho on vihreämpää -hankkeessa mukana olleet koulut haluavat jatkaa vierailuja, koska ne ovat hyvä tapa tutustua maaseudun ammatteihin.

Uusi rehuarvojärjestelmä tarkentaa sikojen valkuaisruokintaa.

Sikojen rehuarvojärjestelmä uudistuu

Uudeksi sikojen rehuarvojärjestelmäksi on valittu ranskalainen INRA-AFZ.

Uuteen järjestelmään päädyttiin, koska nykyisen rehuarvojärjestelmän energia- ja valkuaisarvojen laskentaperusteet ovat vanhentuneet.

INRA-AFZ-järjestelmä otetaan käyttöön Suomessa ensi vuoden aikana.

Muista Pohjoismaista Ruotsi on jo ottanut järjestelmän käyttöön.

Uudessa järjestelmässä otetaan huomioon täysikasvuisten sikojen parempi kyky sulattaa rehun ravintoaineita, erityisesti kuitua. Rehuarvojärjestelmän etuna on myös valkuaisruokinnan tarkentuminen.

MTK-Keski-Pohjanmaa kannustaa rakentamaan

Keski-Pohjanmaalla kannattaisi nyt rakentaa ja remontoida. Työvoimaa on saatavilla, ja tarvikkeet ovat edullisempia kuin huippusuhdanteen aikaan.

KÄLVIÄ (MT)

”Nyt on oikea aika investoida, rakentaa uutta ja korjata vanhaa”, MTK-Keski-Pohjanmaan toiminnanjohtaja **Jouni Jyrinki** sanoi tiistaina Kälviällä. Liiton syksyinen uutispuuro tarjottiin tänä vuonna **Teemu** ja **Maija Muuraiskankaan** navettatyömaalla.

Jyringin mielestä nyt on saatavilla työväkeä, maansiirto- ja kuljetuskalustoa eikä sähkö- ja putkimiehiäkään tarvitse odottaa. Hankintoja pystyy kilpailuttamaan ja tarvikkeita on saatavilla. Korkokantakin on alhainen. Pankit tosin antavat maatiloille lainaa aiempaa nihkeämmin.

”Alueemme pankkien tulisi nyt suhtautua myönteisesti maatilojen investointeihin, Keskipohjalainen kotieläintuotanto on osoittanut tehokkuutensa jo vuosikymmeniä”, Jyrinki korosti.

Monen hankkeen tulppana aiemmin ollut ympäristölupamenettely on nopeutunut. Aluehallintovirastot ovat lyhentäneet käsittelyaikojaan.

Jyringin mukaan EU:n uusi maatalousratkaisu antaa Suomen maataloudelle ainakin kohtuulliset edellytykset vuoteen 2020 asti. Rahoituskehykset säilynevät aiempien vuosien tasolla.

Navettabuumi hiljentynyt

Varsinaisella Keski-Pohjanmaalla navetoiden rakentamistahti on hiipunut. Tänä vuonna elykeskuksen Kokkolan toimipiste on rahoittanut kolmen ison navetan rakentamista tai laajennusta, **Soini Kattilakoski** laski.

Salaojituksia, turkistarhoja ja lämpökeskuksia tehdään tai parannetaan kautta maakunnan.

Myös Kattilakoski on havainnut pankkien kiristäneen lainahanoja. Nopean takaisinmaksun bisnesajattelu käy huonosti yksiin pääomavaltaisen ja heikohkosti kannattavan maatalouden kanssa.

Uudesta EU-ohjelmakaudesta Kattilakoskellakaan ei ollut kerrottavaa. Välivuosi 2014 mennään ilmeisesti vanhoilla säännöillä.

Pro Agria Keski-Pohjanmaan kehityspäällikön **Juha Hämäläisen** mielestä rahoittajat miettivät entistä tarkemmin karjatilojen maksuvalmiusriskiä.

Parhaillakaan tiloilla ei ole merkittävää omarahoitusta esimerkiksi uuden navetan tekoa varten, peltoalan kasvattaminen on estänyt rahan karttumisen.

Tilat ovat erilaisia. Hämäläisen mukaan naapurin laajennuksen onnistuminen ei tarkoita, että ratkaisu toimisi myös omalla tilalla.

Tilojen neuvontatyökaluja kannattaisi hyödyntää jo ennen kuin laajennushanke on päätetty toteuttaa.

Velka veli otettaessa

Tämän päivän velkaeuro on 15 vuoden päästä kaksi euroa, Hämäläinen korosti. Laina on maksettava korkoineen takaisin.

Poistopohjan varjeleminen on Hämäläisen mielestä yksi tärkeimpiä asioita ison investoinnin jälkeen. Kannattavuudelle tulisi asettaa tavoite. Ei riitä, että selvitään joten kuten.

MTK-Keski-Pohjanmaan alueella on vielä noin tuhat maitotilaa. Maitomäärä lisääntyy hiljalleen, kiintiöt laahaavat perässä.

Kaikkien keskipohjalaisten tilojen keskipeltoala ylittää jo 44 hehtaaria.

Liiton järjestöagrologin **Jouni Ingalsuon** mukaan tilusjärjestelyt ovat kasvattaneet etenkin Sievin tilojen peltoaloja.

Myös Kannuksessa peltoala on kasvanut. Vuodesta 2002 lähtien suhteellisesti eniten on kasvanut Lestijärven tilojen keskipeltoala.

Mennyt kesä oli Keski-Pohjanmaallakin hyvä, jos vertaa kahteen edelliseen. Viljoista kaksi kolmannesta on puitu, kolmas säilörehusato on paketissa tai sitä parhaillaan kootaan.

REIJO VESTERINEN

SAMI KARPPINEN

Teemu Muuraiskangas naulaa kumimattoa lehmien kulkukäytävälle.

Lypsykarjalle hyvät olot uuteen navettaan

KÄLVIÄ (MT)

Eläinten ja hoitajien hyvinvointi on päätavoite **Maija** ja **Teemu Muuraiskankaan** uudessa navetassa Kälviällä. Tilan vanha navetta kunnostetaan hiehoille.

Nuoripari teki sukupolvenvaihdoksen Teemun kotitilalla vuonna 2009. Siitä lähtien Muuraiskankaat ovat kiertäneet katselemassa sopivaa navettamallia.

”Sadan lehmän robottinavetoita käytiin katsomassa. Ne eivät sovi meille”, emäntä sanoo.

Yhdessä DeLavalin kanssa talonväki päätyi 77 parsipaikan navettaan. Lypsypuolella on 51 partta.

Lypsy hoidetaan kymmenpaikkaisella takalypsyasemalla.

”Tykkäämme lypsytyöstä, samalla hoituu eläinten tarkkailu”, emäntä perustelee valintaa.

Navetan kustannusarvio on lietesäiliöineen ja hieholan kunnostus mukaan laskien 800 000 euroa.

Hankkeen alkuvaiheessa Muuraiskankaat joutuivat vaihtamaan pankkia, ensimmäinen vieroksui yrittäjien nuorta ikää ja osaamista.

Tilalla on peltoa 61 hehtaaria, josta vuokrattua 17 hehtaaria.

Lehmät sisään lokakuussa

Rakentaminen alkoi huhtikuun lopussa. Seinäelementit tulivat ennen juhannusta.

”Lokakuun puolivälissä pitäisi olla valmista”, DeLavalin navetta-asiantuntija **Erkki Kuismin** ennakoi.

Teemu ja Maija Muuraiskangas rakennuttavat Kälviälle uutta navettaa. Rakentaminen työllistää ainakin 20 aliurakoijaa.

Valoharjan kautta navettaan tulee paljon päivänvaloa.

» Hankkeen alkuvaiheessa Muuraiskankaat joutuivat vaihtamaan pankkia: ensimmäinen vieroksui yrittäjien nuorta ikää.

Hyvinvointiin panostaminen näkyy esimerkiksi luonnonvalon mahdollisimman suurena määränä. Avoharjan kautta luonnonvaloa tulee paljon, samoin päätyikkunoista ja nostoikkunoista.

Piiput hoitavat ilmanvaihtoa, hurisevia koneita ei ole. Yksinkertaisessa halliratkaisussa on otettu huomioon jo laajennusvarakin. 130 senttiä leveissä parsissa lehmien kelpaa köllötellä neljäsenttisen parsipedin päällä. Käytävilläkin on kumimatot.

”Mukavalta tuntuu, kun tuotanto jatkuu ja tehostuu”, vanha polvi **Maija-Liisa** ja **Alpo Muuraiskangas** sanovat.

Rakentamisen malli on muuttunut täysin siitä, kun he tekivät edellistä navettaa. Itse naputeltiin kattotuolit ja rehusiilon seinää. Nyt lähes kaikki tulee tehtaista valmiina, suurina kuormina isoilla autoilla.

Työmaalla on käynyt tähän mennessä jo ainakin 20 aliurakoijaa. Se kertoo, miten merkittävät työllistäjä maatalous on silloin, kun ala investoi.

Muuraiskankaan nuorenparin molemmat puolisot täyttävät pian 25 vuotta. Kummallakin on maatalousalan ammattikoulutus Kannuksesta, Maija on käynyt myös keinosiemennyskurssin.

REIJO VESTERINEN

”Sika- ja siipikarjaalojen tukimenetykset korvattava”

MTK:n sika- ja siipikarjanlihajaostot sekä kananmunavaliokunta vaativat valtiovallalta rytminmuutosta ja lisää kunnianhimoa 141-tuen kansalliseen valmisteluun.

”Sika- ja siipikarjasektorin 141-tuki on leikkaantunut 54 prosenttia viimeisen kolmen vuoden aikana. On täysin kohtuutonta, että sika- ja siipikarjasektori lähes yksin kantaa vastuun maatalouden tuotantotuille kohdistettavista budjettileikkauksista. Neuvotteluissa on otettava tavoitteeksi vuoden 2010 maksuvaltuuden taso”, jaostot ja valiokunta vaativat.

MTK:n johtokunnan jäsen, lihasikalaa pitävä **Pertti Hakanen** sanoo, että nykytilanteessa tuotantoa ei pystytä kehittämään.

”Kyyti on kylmää, jos tukea ei paranneta. Etelä-Suomen sika- ja siipikarjantuotantoa ei pystytä turvaamaan ilman tuen palauttamista leikkauksia edeltäneelle tasolle. Tuotannon jatkuvuus edellyttää korjattua tukiratkaisua.”

Tuottajajärjestöillä ja maa- ja metsätalousministeriöllä on torstaihin asti aikaa löytää yhteisymmärrys 141-neuvotteluissa. Neuvoteltavia kohteita on vielä useita.

Jos sopua ei löydy, tekee ministeriö syyskuun loppuun mennessä yksin ehdotuksen EU-komissiolle 141-tuen jatkosta.

”Markkinat eivät toimi”

Tukikehityksen lisäksi tuotantokustannuksien raju nousu ja Suomen lihamarkkinoiden heikko toimivuus heikentävät sika- ja siipikarjasektorin mahdollisuuksia kannattavaan tuotantoon, tuottajat sanovat.

”Tuotannon tehostamisessa ollaan jo tiloilla äärirajoilla. Tehostamisvaraa ei ole enää jäljellä”, Hakanen sanoo.

Hän vaatii teollisuutta ja kauppaa ymmärtämään vastuunsa koko ruokaketjun osalta. Myös tuottajan olisi saatava palkka työstään.

TUURE KIVIRANTA

Viljan hinnat taas kaukana Saksasta

Viljojen hinnat ovat vajonneet Suomessa taas tutusti alle saksalaisten noteerausten. Rehuohrasta saksalainen viljelijä sai viime viikolla 157 euroa tonnilta tilalla. Raisio maksaa samasta ohrasta 143–149 euroa yhtiön pihaan toimitettuna.

Saksan hinnat on poimittu Hessenistä, jossa maakuntahallinto kerää tietoja toteutuneiden kauppojen hinnoista.

Mallasohran hinnoissa on niin iso ero, että vientikaupoille alkaa olla tilaa. Hessenissä mallasohran tilahinnat olivat 190 euron tonnilta yläpuolella, kun meillä hinta painui 160 euron tuntumaan ostajalle toimitettuna.

Maa- ja metsätalousministeriön Tietopalvelukeskuksen elokuun lopun satoennusteen perusteella kauraa riittää eniten vientiin. Skandinaavisen elintarvikekauran hinta on pysynyt jonkin verran yli 200 eurossa tonnilta koko syksyn Hampurin vientisatamassa. Meillä hinta ostajalle toimitettuna on vajonnut 150 euron tuntumaan.

Viime viikko oli tutun hermostunut maailman viljamarkkinoilla. Pariisin hyödykepörssissä hinnat vahvistuivat viime viikolla aavistuksen ja leipävehnä päätyi perjantaina 188,5 euroon tonnilta, puolitoista euroa edellisperjantaita ylemmäs.

Chicagossa tultiin vaihteeksi alaspäin edellisviikon nousun jälkeen. Uuden sadon vehnäfutuuri halpeni vajaan prosentin ja maissifutuuri runsaat kaksi. Soijan hinta jatkoi nousua ja päätyi perjantaina 382 euroon tonnilta.

Chicagon hinnat seuraavat visusti Yhdysvaltojen satoarvioita. Kuivuus kiusaa soija- ja maissiviljelmiä ja sääennusteita seurataan visusti. Pienikin sateen lupaus saa hinnat laskuun.

Pahiten kuivuus on alkanut verottaa soijan satotoiveita. Maissiennusteet ovat tutun ristiriitaisia, mutta yhteistä on, että Yhdysvaltojen maissisadosta on tulossa historiallisen suuri.

Euroopassa viljat alkavat olla maissia lukuun ottamatta laarissa, eikä katoa koettu millään kolkalla. EU-vehnä on sinnitellyt vientimarkkinoilla, vaikkei se pärjää Mustanmeren tarjonnalle.

Ukraina korotti taas viljaennustettaan, mutta viljan kuljetus takertelee. Satamat eivät vedä ja talvi lähestyy. Venäjäkin on saamassa ison sadon, vaikka sateet ovat kiusanneet kevätviljojen korjuuta. Siperian vehnäsato saattaa päätyä rehuksi.

VEIKKO NIITTYMAA

Viljojen ostohintoja euroa/tonni, alv 0 %
Osa hinnoista päivän hintoja, osa viikkohintoja

Vehnä			
Agrimarket	167–172 ↔	Avena	140 ↓
Avena	167–172 ↔	Avena (elintarvikek.)	130–140 ↓
Fazer 1)	175 ↓	Kesko 2)	125–140 ↓
Kesko (valk. väh. 12,5 %) 2)	172 ↔	Kinnusen Mylly	147 ↓
Kinnusen Mylly	177 ↓	Raisio	140–143 ↔
Myllyn Paras	175 ↓	Y-maatalous	140–144 ↓
Raisio	170 ↔	**Suurimokaura**	
Y-maatalous	172–174 ↑	Fazer	153 ↓
Viking Malt (Amaretto)	175 ↓	Myllyn Paras	158 ↓
Luomuvehnä		Raisio	148–150 ↓
Agrimarket	305 ↔	**Luomukaura**	
Fazer (valk. väh. 12 %)	270 ↔	Agrimarket	245 ↔
Rehuvehnä		Avena	230 ↔
Agrimarket	160–165 ↔	Fazer (suurimo)	225 ↔
A-Rehu	165 ↔	Helsingin Mylly	250 ↓
Avena	165 ↔	Kesko 2)	235 ↔
Kesko 2)	166 ↔	Polar bio oats	230 ↔
Kinnusen Mylly	165	Raisio (suurimo)	250 ↔
Raisio	160–163 ↔	**Luomurehukaura**	
Y-maatalous	163–165 ↔	Agrimarket	225 ↔
Luomurehuvehnä		Kinnusen Mylly	225–230 ↓
Agrimarket	265 ↔	**Ruis**	
Rehuohra		Agrimarket	200 ↔
Agrimarket	137–149 ↓	Avena	185–192 ↔
Altia	150 ↓	Fazer 4)	205 ↓
A-Rehu	140–148 ↔	Kinnusen Mylly 5)	210 ↓
Avena	129–148 ↓	Myllyn Paras	205 ↓
Kesko	145 ↓	Raisio	200 ↔
Kinnusen Mylly	150 ↓	Y-maatalous	200–207 ↓
Raisio	143–149 ↑	**Luomuruis**	
Y-maatalous	137–149 ↓	Agrimarket	385 ↔
Mallasohra		Fazer	375 ↔
Agrimarket 3)	163–170 ↓	Helsingin Mylly	390 ↓
Avena	153 ↓	Kinnusen Mylly	380 ↔
Raisio	162–165 ↓	**Kevätrypsi ja -rapsi**	
Viking Malt (mallas- ja entsyymiohra)	165 ↓	Avena	353–375 ↔
Y-maatalous	163–170 ↓	Raisio	371–380 ↔
Luomumallasohra		**Härkäpapu**	
Agrimarket	400 ↔	Agrimarket	220 ↔
Viking Malt	385 ↓	Raisio	220 ↔
Luomuohra		**Luomuhärkäpapu**	
Agrimarket	330 ↔	Agrimarket	370 ↔
Kinnusen Mylly	325–330 ↓	Kinnusen Mylly	385 ↔
Rehukaura		**Rehuherne**	
Agrimarket	140 ↓	Agrimarket	215 ↔
–vienti, myllykaura	140–144 ↓	Raisio	215 ↔
A-Rehu	135–140 ↓	**Luomurehuherne**	
		Agrimarket	370 ↔
		Kinnusen Mylly	375 ↔

Hinta noussut ↑ pysynyt ennallaan ↔ laskenut ↓ viikon takaisesta.

1) Sako vähintään 180.
2) Hinnasta vähennetään välityspalkkio.
3) Barke,Tipple.
4) Sako vähintään 60.
5) Sako vähintään 80, hlp 71.

Hintatiedot ostajilta